

Waterschap
Rivierenland

sterke dijken
schoon water

Nieuwsbrief *verkenning Watersysteemmaatregelen Gebiedsprogramma Alblasserwaard-Vijfheerenlanden (A5H)*

7 • juli 2021

Beste lezer,

Graag informeren wij u over de tussenstand van de schetsontwerpen en de ruimtelijke inpassingsvisie (voorheen visie ruimtelijke kwaliteit) omtrent het nieuwe gemaal in Hardinxveld en het nieuwe boezemkanaal tussen de Giessen en de Merwede. De afgelopen periode heeft de visie ter inzage gelegen en zijn de schetsontwerpen voorgelegd aan bewoners tijdens diverse keukentafelgesprekken en de tafelgesprekken op 22 en 24 juni in de Parel in Hardinxveld.

Verder leest u in deze nieuwsbrief over het project 'de bocht Giessen-Oudekerk'. Door het nieuwe gemaal ontstaat er een knelpunt in de bocht van de Giessen in Giessen-Oudekerk. Om dit op te lossen is een aantal kansrijke alternatieven onderzocht, die inmiddels ook zijn voorgelegd aan de bewoners. Wij informeren u graag over dit project.

Op onze website wsrl.nl/a5h kunt u overigens altijd terecht voor de laatste stand van zaken en om alle documenten, schetsontwerpen en dergelijke in te zien.

Nieuwe boezembemaling Hardinxveld

De afgelopen maanden hebben we de schetsontwerpen voor de tracés van het nieuwe boezemkanaal en de locaties van het gemaal verder uitgewerkt. Wij informeren u hierbij graag over de tussenstand.

Ruimtelijke inpassingsvisie

De maatregelen van het project boezembemaling Overwaard hebben een grote impact op de omgeving. Daarom past het waterschap deze maatregelen dusdanig goed in dat ze aansluiten op aanwezige gebruiksfuncties en het bestaande landschap. Deze inpassingsmaatregelen zijn uitgewerkt als bouwstenen in de ruimtelijke inpassingsvisie boezemkanaal en –gemaal Hardinxveld (voorheen visie ruimtelijke kwaliteit genoemd). Deze bouwstenen zijn gebruikt om de tracés en het boezemgemaal uit te kunnen werken.

De inpassingsvisie is met de medeoverheden besproken en is daarnaast ook door de gemeente Hardinxveld-Giessendam ter inzage gelegd van 3 tot en met 24 juni 2021. Dit heeft negen inspraakreacties opgeleverd. In een Nota van Antwoord zullen door de gemeente, na afstemming met het waterschap de reacties van antwoord worden voorzien. Daarnaast is op 17 juni jl. in een opiniërende bijeenkomst de gemeenteraad gevraagd om op de inpassingsvisie te reageren.

We hebben gemerkt dat er veel verwarring is over het doel en de status van de visie. De visie is puur bedoeld om bouwstenen mee te geven voor de inpassing van het boezemkanaal en het gemaal. Het is géén toekomstvisie of bestemmingsplan voor het gehele ruimtegebruik van het gebied ten oosten van de kern van Hardinxveld, tussen de Giessen en het Kanaal van Steenenhoek. We kunnen ons goed voorstellen dat deze verwarring is ontstaan doordat we zeer verschillende fictieve landschapsbeelden hebben voorgelegd aan de omgeving. Dat had ten doel om beter zicht te krijgen hoe men tegen het gebied aan kijkt en om te bepalen of bepaalde ontwikkelingen onmogelijk zouden worden gemaakt met de komst van een nieuw boezemkanaal en gemaal. In de nieuwe versie zal dit aspect, samen met de inspraakreacties, verwerkt worden. Door bewoners en gebruikers van het gebied is duidelijk aangegeven dat ze de huidige kwaliteiten, landschap en gebruik van het gebied zeer waarderen en graag zoveel mogelijk willen behouden.

Mede hierom is de naam van de visie gewijzigd van 'Visie Ruimtelijke Kwaliteit' in 'Ruimtelijke inpassingsvisie'. De inpassingsvisie wordt ter vaststelling aan de gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam voorgelegd op 23 september 2021. >>

Tussenstand schetsontwerpen

Nieuw boezemkanaal:

Er zijn drie alternatieven voor de tracés van het nieuwe boezemkanaal die worden uitgewerkt:

- A. Een tracé tussen Parallelweg 122 en 123 door, die het beschermde natuurgebied tussen de Parallelweg en de A15 zoveel mogelijk omzeild (A). Hierbij zijn twee opties die in meer en mindere mate het agrarisch gebied tussen de sportvelden en het natuurgebied doorsnijden (A1 en A2);
- B. Een zo recht mogelijk tracé tussen Parallelweg 122 en 123 door, die het verkavelingspatroon zoveel mogelijk volgt (B);
- C. Een meanderend tracé (C) tussen Parallelweg 133 en 136 door. Hierbij zijn ook twee opties die in meer en mindere mate door het natuurgebied gaan (C1 en C2).

Voor de tracés zijn bruggen onder het spoor, de Parallelweg en Achterdijk Oost nodig. Onder de A15 zal het water via een sifon passeren. Inmiddels is duidelijk dat voor het goed functioneren van de sifon een rechte aanstroom van de boezem noodzakelijk is. Dit betekent dat er geen bocht vlak voor de sifon mogelijk is. Ook moeten bochten voldoende 'flauw' zijn voor een goede doorstroming. Dit heeft geleid tot een aangescherpt verloop van de tracés zoals die tot nu toe zijn gepresenteerd. Dit heeft met name een grote wijziging op het verloop van tracé C gehad ten opzichte van de vorige fase. We onderzoeken nog welk effect de bodemsterkte precies heeft op de locatie, vormgeving en ruimtesbeslag van de tracés. Dit kan tot aanvullende aanscherpingen van de schetsontwerpen leiden. Ook wordt nader onderzoek gedaan bij tracé B of de bocht na de sifon, tussen de snelweg en het Kanaal van Steenenhoek, waterstaatkundig past en goed functioneert. Uit onderzoek moet blijken of dit tracé haalbaar is.

Bij een nieuw boezemtracé zijn ook aanpassingen in het poldersysteem nodig; zoals een nieuw poldergemaal en aanpassingen van de watergangen. Ook zal voor het beheer en onderhoud maatregelen in het gebied nodig zijn om het poldergemaal en de sifon te bereiken.

A1

A2

B1

C1

C2

Afbeelding: tussenstand schetsontwerpen van de tracés. In donkergroen de ligging van het natuurgebied.

Tussenstand schetsontwerpen

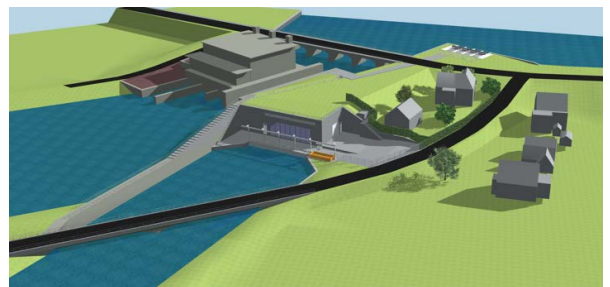
Nieuw gemaal:

Er zijn twee hoofdalternatieven verder uitgewerkt voor het gemaal:

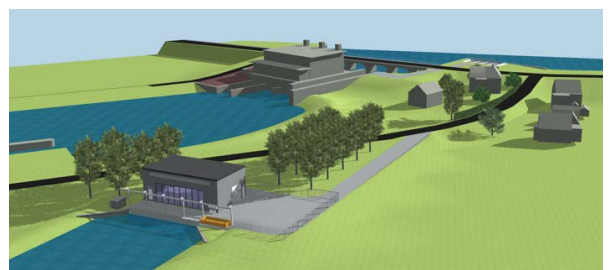
- Een 'kort' alternatief met een nieuw gemaalgebouw nabij het Kolffgemaal met perskokers en een uitstroom op de Beneden-Merwede;
- Een 'lang' alternatief met een nieuw gemaalgebouw ten noorden van de Kanaaldijk Noord met lange perskokers door het Kanaal van Steenenhoek en een uitstroom op de Beneden-Merwede.

Kort alternatief: hierbij is het gemaal als het ware in/tegen de Rivierdijk geschoven. Hierdoor blijft een groene ruimte tussen het Kolffgemaal en Brugwachterswoning behouden. Tussen de nieuwe boezem en het Kanaal van Steenenhoek zal een constructie worden geplaatst. Voor de Kanaaldijk Noord zal een brug over de nieuwe boezem worden geplaatst.

Kort alternatief

Lang alternatief

Afbeelding: tussenstand schetsontwerpen voor het nieuwe gemaal

Lang alternatief: hierbij staat het gemaal aan de Kanaaldijk Noord ingepast in een nieuwe groenstructuur. Het gebied tussen Kolffgemaal en Brugwachterswoning zal groen worden ingericht nadat perskokers zijn geplaatst. Ook zal de kade van het Kanaal van Steenenhoek iets worden verlegd voor de perskokers.

Beide alternatieven kennen ook een hoog-waterveilig alternatief. Het gemaalgebouw zal zo ontworpen worden dat deze in werking kan blijven wanneer de Alblasserwaard onder water komt te staan bij een dijkdoorbraak.

Meekoppelkansen en compensatie-opgaven

In deze fase zijn we ook gestart om meekoppelkansen samen met initiatiefnemers te verkennen. Het gaat o.a. om werk-met-werk maken ten aanzien van de sifon en de verbreding van de snelweg, een ecologische verbinding en faunapassage onder de A15, maatregelen ten behoeve van een snelfietsroute Sliedrecht-Gorinchem aan de zuidzijde van de A15 en het toevoegen van

een recreatieve route vanuit de gemeente Hardinxveld. Het is nog niet zeker of deze meekoppelkansen daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden. Daarover moeten nog besluiten genomen worden.

In de schetsontwerpen wordt ook beschouwd wat de mogelijkheden zijn voor het versterken van natuur met een natuurvriendelijke oever. Maar ook het versterken van natuur al dan niet in het kader van natuurcompensatie in de nabijheid van het bestaande natuurgebied en tussen het Kanaal van Steenenhoek en de A15.

Samen met de gemeente Hardinxveld-Giessendam onderzoeken we of het mogelijk is om recreatiepercelen die geraakt worden, terug te brengen aan de nieuwe boezem. Ook zijn gesprekken opgestart

over compensatie met enkele bewoners die direct geraakt worden in woonkwaliteit. Over deze uitwerkingen vinden gesprekken met overheden en de direct belanghebbenden plaats. Bij de keuze van het voorkeursalternatief hopen we over deze aspecten meer duidelijkheid te hebben en zal daarna de precieze uitwerking plaatsvinden.

Vervolgproces

In het najaar zijn de aangescherpte schetsontwerpen en de 1e beoordeling van de alternatieven voor de tracés en de locaties van het gemaal klaar. Om deze te kunnen toelichten zullen we een informatiebijeenkomst en wederom gesprekstafels organiseren. In de tussentijd is er ook de mogelijkheid om een keukentafelgesprek aan te vragen via de mailbox ASH@wsrl.nl.

In november 2021 wordt ook de gemeenteraad van Hardinxveld-Giessendam gevraagd een reactie te geven over de tracékeuze en de locatie van het gemaal tijdens een opiniërende bijeenkomst. Eind 2021 zal het dagelijks bestuur van het waterschap een besluit nemen over de keuze voor de locatie van het gemaal en het tracé voor het boezemkanaal. Dit besluit zal ter inzage worden gelegd. Daarna volgt de planuitwerking waarin het gekozen tracé, de locatie van het gemaal, bijbehorende inpassingsmaatregelen en mogelijke meekoppelkansen en compensatieopgaven verder worden uitgewerkt.

Oplossen knelpunt in de bocht Giessen-Oudekerk

Met de komst van een nieuw boezemgemaal in Hardinxveld, ontstaat een knelpunt in de bocht van de Giessen in Giessen-Oudekerk. Het nieuwe gemaal in Hardinxveld krijgt een capaciteit van 1.200 kuub water per minuut. De Giessen moet deze hoeveelheid water vanuit het achterliggende gebied goed kunnen afvoeren. Dat is nergens een probleem, behalve in de bocht bij Giessen-Oudekerk. Hier is de bocht smal waardoor in deze bocht, bij veel neerslag in het gebied, verhoogde stroomsnelheden en hogere waterstanden kunnen ontstaan. Gezien de hoeveelheid bebouwing aan weerszijden van de Giessen, is verbreding hier geen reële mogelijkheid. Daarom onderzoeken we welke mogelijkheden er wel zijn. Inmiddels zijn onderstaande mogelijke alternatieven allemaal onderzocht:

- Damwanden + U-vormig profiel in bocht 2
- Een doorsteek tussen bocht 1 – 3
- Combinatie optimaliseren van bocht 2 met een doorsteek
- Verbreding binnenbocht van bocht 2.

De effecten, aandachtspunten en risico's van deze alternatieven zijn onderzocht. Tijdens een digitale informatiebijeenkomst op 2 februari 2021 en diverse keukentafelgesprekken, zijn bewoners geïnformeerd en gevraagd naar een reactie. Uiteraard hebben we ook de gemeente en provincie gesproken.

Afbeelding: de bocht bij Giessen-Oudekerk met daarin de alternatieven

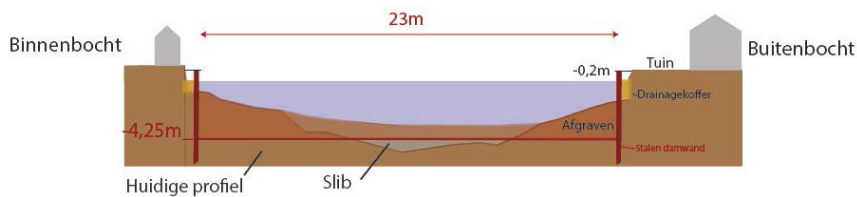
Vanwege de impact op de (recreatie)-woningen en het archeologische zeer waardevolle terrein "Kasteel Giessenburg" en technische risico's, is een aantal alternatieven afgevalen. Er blijven nog drie kansrijke alternatieven over. Deze worden nu verder uitgewerkt. Tijdens een digitale informatiebijeenkomst op 15 juni jl. is deze stap toegelicht en besproken met de omgeving. De presentatie en de verslagen

van de gehouden bijeenkomsten kunt u nog nalezen op onze website wsrl.nl/a5h onder het kopje 'bijeenkomsten' bij de watersysteemmaatregelen.

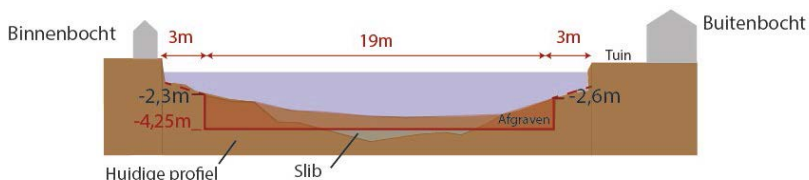
>>

De drie overgebleven kansrijke alternatieven zijn:

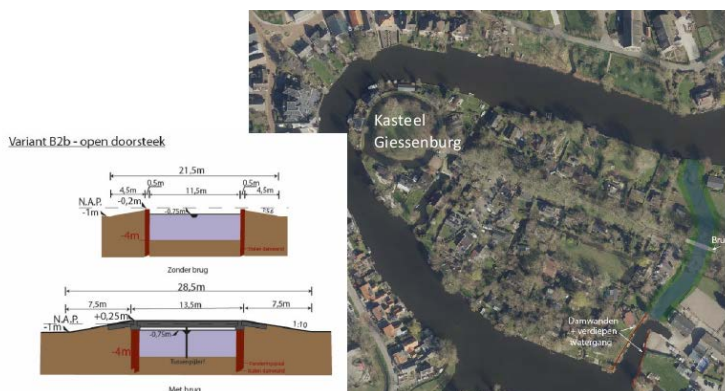
Variant 1. Damwand 1 meter uit de oever (stalen damwand circa 1 meter van de oever in bocht 2 (beide zijdes) en verdiepen tot -4,25 meter NAP).

Variant 2. Onderwaterdamwand (onderwaterdamwand circa 3 meter van de oever in bocht 2, beide zijdes, en verdiepen tot -4,25 meter NAP).

Variant 3. Open doorsteek (doorsteek met open watergang tussen bocht 1 en 3 met stalen damwanden en brug voor de toegangsweg naar de recreatiewoningen).

Even voorstellen...

Sinds 1 juni 2021 is Richard van Doorn ons team komen versterken. Hij neemt naast Allard Koopal de functie van omgevingsmanager voor zijn rekening. Richard is uw contactpersoon en direct aanspreekpunt voor het project Giessen-Oudekerk en zal ook betrokken zijn bij Hardinxveld. Hij heeft veel ervaring op het gebied van omgevingsmanagement in voorgaande projecten binnen het waterschap.

Vervolgproces

Op dit moment werken we aan de verbetering van bovenstaande schetsontwerpen en deze hopen wij u te kunnen laten zien in september 2021 tijdens een informatiebijeenkomst. Uiteraard ontvangt u hiervoor tijdig een uitnodiging.

Eind 2021 zal het voorkeursalternatief (VKA), oftewel de uiteindelijke keuze hoe het knelpunt in de bocht Giessen-Oudekerk opgelost gaat worden, gekozen worden door het dagelijks bestuur van het waterschap. In 2022 zal dit besluit ter inzage worden gelegd. In 2024 start naar verwachting de uitvoering.

Deze nieuwsbrief is een uitgave van Waterschap Rivierenland, Postbus 599, 4000 AN Tiel, (0344) 64 90 90

Meer informatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de omgevingsmanagers Allard Koopal, telefoonnummer 06-27061821, e-mail: a.koopal@wsrl.nl
Richard van Doorn, telefoonnummer 06-18300345, e-mail: r.van.doorn@wsrl.nl.

Ook kunt u terecht op de projectpagina van het Gebiedsprogramma A5H: wsrl.nl/A5H.
Heeft u algemene vragen, dan kunt u een e-mail sturen naar: A5H@wsrl.nl